

panketet stodh i dagar tre,
 annat monne thär efter ske,
 parterna lät igen läsa,
 i alla gatur ombläsa 2010
 ingen skulle af sitt hws gå;
 på store tårget fördes tå
 så wäl rijkzens som stadzens rådih,
 thär blefuo the wtan all nådh
 halshugne och fast flere än 2015
 edle och andre godhe män;
 nijetijo fijra war talet
 på them som fullo i thet qwalet,
 af them hengde blefwo eij få
 medh stöflor och spårar tå, 2020
 två gråmunekar han och dränckte,
 theslijkest nunnor nedsenckte,
 gaf falskeligan ty före
 the wille honom förgöre
 på Stocholms slått medh eld och krut, 2025
 sielf hade han thär ströttet ut,
 och at han war beden thär om,
 för biskop Göstafz skull, från Rom,
 han skulle straffa then skade,
 som the som bansmän giort hade, 2030
 seger: min sak iagh gaf them till,
 men sin påwen slått intet will, —
 oanset thet icke så war,
 som hwar man sedan förståt har.

Än mehra iagh om thet mord spör, 2035
 wtan präst och sacrament dör
 hwar af them, och war jutens hüp
 mörda tillijka siel och kråp.
 Wijdare then tyrannen dref
 at her Stens lik wprafuet blef, 2040
 thet bland the andra lät kasta,
 sedan monne han sigh hasta
 wt på tårget och som en hund

- i her Stens lijk bet medh sin mund.
 2045 Bloden som watn åt brincken flöt,
 thet blodhunden intet förtröt.
 Hwar swensk man åt spektaklet grät,
 kungen lijken wtsläpa lät
 på Södremalm, thär brändes the,
 2050 medh tiäru, eldh monne thet ske.

- Erch Jahanson war them iblan,
 en rådzherre och riddersman,
 han har en son, then Gustaf heet,
 hans faders dödh honom hårt beet
 2055 sampt hela Swergis rijkes tuångh.
 Han ty wtan betenckningh längh
 sätter sigh kungh Christern emot,
 medh mycket folck till häst och foot
 kringh om hela Swerge drogh,
 2060 landh och slått från juten intogh.
 Sedan kom han för Stocholms stadh
 och lybske rådet om hielp badh,
 en skepsflåta han tädan fick,
 illa för danskom sedan gick.
 2065 I Stocholm, thär ledo the meen,
 af them wart få insatt then sten,
 som i stadzkyrkians pelar står,
 hwart hen wt thes påskrifningh går
 kan en förnuftigh man förstå,
 2070 som henne läs och skådar på
 the figurer thär hugna näst,
 fast then ähr ej prophet och präst;
 skall iagh then hemlighet tyda,
 skreft och figur thär på lyda:
 2075 Swerge ähr som en sliprigh fisk,
 som göms ej wäl för någons disk,
 wtan i laan och starck kista.
 Then icke Swerge will mista,
 han skall thet hålla i stor twångh,
 2080 älliast gör thet wpror och bångh.

Hade kungh Christern så mehr giort,
 eij hade Gustafz sak gått fort,
 menar then skreft, hwilken iag wil
 låta blifua, och kommer till
 Stocholms belägringh; then påstår 2085
 längre än som halft annat åhr.
 Her Gustaf har swåra möda
 förr än han juten kan wtöda,
 mycket blodh giutz för them båda,
 på senste få swenske råda. 2090
 The danske män till rådz gingo,
 stadh och slått i hender, fingo
 them lybskom, medh hwilkom strax så
 dref Göstaf, han alt monne få.

Så kom Stocholm af then wända 2095
 och gick her Gustaf till hånda,
 som nu walder till konungh war,
 medh prål han in i Stocholm far,
 thär all oreda wäl lagar
 såsom .honom bäst behagar, 2100
 låfuar byn all frijhet igen,
 håller han sigh modh honom wen.
 Än mehra bewijser han nådh,
 efter staden har intet råd, 2105
 them gemene man hafua will,
 thetta kallet satte han till,
 borgemästare, rådmän och så.
 Strengnes bispen sågh thär wppå,
 hos hwilken så kungen begick
 han till stadzens skrifuare fick 2110
 mester Oluf, en lærder man,
 half präst i Strengenes ähr han,
 hwilket skedde mäst för then skull
 han war then lutherske tro hull,
 som få hade här taget wedh, 2115
 bårtlagt then gamla tro och sedh.
 Och huru saken her gåt till

- grunligan iagh beskrifua will:
 Påwen hade sigh taget före
 2120 sanchté Peers kyrkia bättre göre,
 till sådant wärck behöfde han
 almåsa af all christna lan.
 Sina budh thy han wtsender
 kringh världen till alla länder,
 2125 stor afladh han allom them bödh,
 som hulpo Guds hws i then nödh.
 Then som i Tyskland här medh far
 lijten beskedenhet han har.
 På thet misbruk will råda bot
 2130 en lärder man och thär emot
 sigh satte, thenna muncken heet
 docter Märten Luther, iagh weet.
 På sijstone han så wijt kom
 all then gamla tron will slå om,
 2135 i Witenbergh har en stor hop
 disciplar, them lærer medh rop.
 Oluf Pedersson for och tijt,
 then troes meninge fattar medh fiijt,
 mestar hem tädan kommer han,
 2140 i Strengenes lägenhet fan,
 thär skolestuffuan förestår,
 läs för chorpräster i tu åhr,
 them först på sin sijda förde.
 Honom erchidiecknen hörde,
 2145 mester Lars Andersson, och så,
 när han monne then sak förstå,
 hemligan medh henne håller.
 Att saken får framgångh wåller
 thet bispen hade mist sitt lif,
 2150 älliast haden ther om haft kijf;
 mester Oluf halp fort thär näst,
 honom stodh bij mester Lars bäst,
 först i Strengnes capitlet mot,
 eij gör skada the canikars hoot.
 2155 Sedan, tå mester Lars cantzler blef,
 hos kung Göstaf then sak så dref

kungen then meningh wedtager,
 mester Oluf och framdrager,
 och hafuer mester Lars gått håp
 han skall här medh sampt waxa wp, 2160
 ny bisp i Strengenes blifua.
 All trons förändring the två drifua,
 gönom them först till Stocholm kom,
 dock hafua the något hört om
 then tro förr, the tyskar mäst 2165
 af sin släckt, wener och sin gäst,
 och alreda lutherske wåro,
 efter mehr förändringh foro.

Ty ha the mester Oluf kär,
 stadzskrifuar och tillijka ähr 2170
 han predikant, honom kalla
 Oluf i korgen thär alla,
 och åt honom hwar swensk man lehr,
 hwilket för then orsaken sker
 at honom bygz i Stocholms by 2175
 en predikestol, högh och ny,
 honom thär på sker mången gångh
 af gemene man mycket bångh,
 blef neddrefuen, eij wtan mehn,
 med keppar, tåflor och medh sten. 2180
 Hade icke kungen warit
 ofta haden illa farit,
 honom och tron togh i försvar,
 och ty mester Oluf fort far.
 Michel Långerben then man heet, 2185
 en mestare medh kånst och weet,
 nys kommen hem från Witenbergh,
 ther suget i tron samma merck,
 mester Oluf till hielp sätz han
 och kom till kyrkie herde stan. 2190
 Från Hålland kommo samma sin
 två wederdöpare här ihn,
 handwerckare både ähra,

- sin tro togo the på lära
 2195 them tyskom, som i Stocholm boo;
 af them ledo större oro
 the catholske i Stocholms by,
 än af lutherskom, som the sky.
 Ewangeliske eij förtryta
 2200 the hållender spetzen bryta,
 intet sköta them emot stå,
 på sensta the icke förmå
 sanchte Jahans kyrkia taga,
 theras predikor behaga,
 2205 wppenbarelse boken mäst,
 sanchte Johan ha the till läst.
 Här monne hwar så lärth blifua,
 på predike stolen klifua
 sigh drijsta skomakare, dock mäst
 2210 will hwar skinnare wara präst,
 i swartmuncka klåster predika,
 i malmkyrkiorna tillijka.
 Sedan predikan wte war
 then galne hop kringh staden far,
 2215 medh beläterna krigh föra,
 för rop och skrij kan en napt höra,
 grymmeligen ståckar lugga,
 öron och näsor afhugga
 thessa och andra i en ringh
 2220 settes gatur och tårg omkring.

- På en af them lät Gudh förstå
 at hans nådh monne thet förmå;
 sanchte Niclas belät medh skägg
 stogh wedh hans brinck i en hws wäggh,
 2225 medh sin yxa thär i högg en,
 och gjorde thet i axlen men.
 Then samma gick icke långt fram
 förr än han fick thärföre skam,
 en bagant på gatun mötte
 2230 och så för honom i stötte,

han får en obotligh skade
 thär och som belätet hade,
 så länge han i lifuet ähr
 medh kroket rygg han märckie bär.
 I kungens frånwara alt sker, 2235
 när han kom hem thär eij åt lehr,
 mäster Oluf tå skullen gaf,
 han eij ha styrt thet buller af,
 som bäst han må sigh enskyller.
 Medh wederdöparna fyller 2240
 kungen tornen, sedan förwijsas
 landet, her Gustaf ty prijsas.
 Så blef alt i staden stilla
 sedan dämpat wart then willa,
 trons förändringh wexte till mehr 2245
 men på landet än thet eij sker.
 Nu fick mester Oluf höra
 huru doctor Luther må göra
 bröllop medh en nunna; ty war
 han eij sehn, sigh och en brudh tar, 2250
 i Stocholm sker thet giftermål
 och bröllopet håls thär medh prål,
 i gästebudet war kungen och så;
 hwar wndrar thet giftermål på,
 mädan ingen förr hafuer sport 2255
 någon prest har thet wåga tort.
 Klerkrijt buller thär om gör,
 sedan teckes thet, som iagh spör,
 munckar och nunnor och hwar präst,
 kap öfuer kap, sigh gifta mäst. 2260
 På mester Olufz bröllopsz dagh
 war lutherskom så till behagh,
 at första swenska messa tå
 blef hållen, then alla förstå,
 mester Oluf hade så seht 2265
 i Witenbergh förr wara sket
 på Carolstadii bröllopsfast,
 thär i hölt först tysk messa en präst.

- En af borgemästarna war,
 2270 till trons förändringh ej lust har,
 han het Jöns Carlson, Nils hans bror,
 för tron skull göra the wpror,
 ty lät kungen them hugga af
 2275 hufuuden; sigh om sitt lif gaf
 ingen thera; sade: medh roo
 dö wij för then catholske tro,
 mångt tusen marther, som är sport,
 hafua så tilförene giort.
 Erchebispen Jöns Swinefot
 2280 war och then nya tro emot,
 ty föll han i kungens onåd,
 mester Oluf och mester Lars rådh
 gåfuo, han hos gråmunckom blef
 fången, men, som en annan skref,
 2285 swartmuncka klåster fångat ij
 wart alt Wpsala clerecij.
 Thär näst riket förwijses han
 och medh honom mången präst man.
 Bisp Per af Westerås blef quar,
 2290 för samma sak han wårre far,
 tillijka prosten mester Knut,
 medh lifuet slijppa the ej wt,
 medh fastelagz spectakel i radh
 föras the kringh om Stocholms stadh,
 2295 för kåken the stanna både,
 thär händer then andra onåde,
 bölden them dricker döden till,
 the swara: ske såsom Gudh will.
 Mot kungen och tron tillijka
 2300 heftigt the båda predijka,
 hwilket ingen thera halp,
 mester Knut i Stocholm stalp
 för swerdet, i Wpsala får
 bisp Peer döden thet neste åhr,
 2305 i dödz stunden et stort tekn sker
 på himmelen, thet mången sehr.

Men the ewangelska i flor stå;
 Stocholms rådth gör thär beslut på,
 at efter kyrkian war obskur
 af sanchte Jörans häst figur, 2310
 som stod i sanchte Anna chor
 och ähr mitt i kyrkian för stor,
 thet skulle flyttias tijt i dagh
 belätet står; thet till behagh
 ähr intet then catholske hop, 2315
 medh nödh stijllas thäs hot och rop,
 the lutherska thet ej ackta,
 fara medh saken fort sakta,
 then gamla tro i byn luter,
 för rätten mäst rådet besluter 2320
 then lutherska tro skall fort gå,
 then swenske messan lijka så,
 stundom then latinska thär hos.
 Tre af rådmännen fingo ros
 hos thet catholiske folck mäst, 2325
 at the sade här emot bäst.
 Kungen will hafua alt i lagh,
 i Westerås ty hölt rijckzdagh,
 Stocholm thär medh kungen håller
 mot stenderna, och mäst wäller 2330
 han want; låfuar i all fara
 honom till hand wela förswara
 sin stadh längre än som try ähr,
 för then skull kungens sak framgår
 sampt the ewangelskes begär. 2335
 Kungen ty Stocholm gunstigh ähr,
 thet wnder sitt hegn och förswar
 medh löst och fast han nådigst tar,
 och thäs priuilegier mäst
 stadfäster, som tiden ledh bäst. 2340
 All then catholske kyrkes rätt
 blef här dömdt i kungens wäld slätt,
 sampt alt hennes godz, löst och fast,
 på ägor ty honom ej brast.
 Beslötz och för fienden skull 2345

- at klåstret och kyrkiorna omkull
 på Stocholms förstäder båda
 må förstöras för then wåda;
 thet folck som bor malmarna på
 2350 skall till kyrkio i staden gå.
 Stocholms gråmunckar dref och wt
 strax thetta Westerås beslut,
 sanchte Clara nunnor thär brödh
 skole hafua in till sin dödh,
 2355 thärföre flyttia alla the
 in på holmen medh hiertans we.
 Medh theras klåster så tilgick,
 af eld thet första skadan fick,
 sedan bekom thet annat mehn,
 2360 i grundh nedh rijfwes sten från sten;
 sanchte Jacobs kyrkia och så
 lijka undergångh monne få
 Magdalenæ i Sörförstadh,
 ingen Gudz hwses fall afbadh.
 2365 Ägorna togh kungen sigh af,
 något fast han åt androm gaf;
 i byn på samma sätt tilgår,
 Hendrich Tor Borgh till skenkz får
 thet hws Wastena klåster frå,
 2370 som Anders Kett i wår tidh få
 monne af Hendrichz släckt för gull.
 Mången annan, som och är hull
 kungen, gille och klåster hws
 gåfues sampt kyrkie; thär i rus
 2875 hållo hofkempar sedan mäst,
 som förr bodde i munck och präst;
 men the bästa tomtar bekom
 adlen som badh kungen thär om;
 så många hws besittia ty
 2380 nu ridderskapet i then by.

Hwart muncken kringh i staden gick
 slätt ingen almåsa thär fick,

- af borgarna then störste part
 har tagit an then nya art
 medh trona; ty får och sinne 2385
 munchen annat, wiil ej ihne
 i klåsternom längre wara.
 The Jahanniter wtfara
 först af sitt klåster, thet refz nedh,
 tompten togh en wärdzligh man wedh, 2390
 thet lösa godz wart och så skift,
 somma munckar hafua sigh gift.
 Swartmunckarna för lijka nödh
 the få i staden ej mehr brödh,
 rådet sitt klåster i hender 2395
 gifua och gå wt i sender,
 af lösöret en del fingo,
 mester Lars och Oluf tilgingo
 och läto bära thet bäst war
 på slåttet; thet klåster så far 2400
 som the andra, slåttet thär af
 förbättras, men grunden bårt gaf
 kungen och salde them som boo
 tijt wt wedh iärntarget medh roo.
 Thär kyrkian war örtegårdh blef, 2405
 sigh till gangu en doctor thet dref,
 han gjorde som en fåwisk man,
 för Gudh aldrigh thet swara kan,
 ej må förgängeligh ört gro,
 thär som the himmelske ha roo. 2410
 Dock fast större synd the göra
 som dödas mull tädan föra
 och från andra orter slijka
 medh then på saltetersbruck fijka;
 ej ähr christeliget i wäder 2415
 så skiuta sina förfäder!

Tå klåstret på malmen war kull,
 blef staden större för then skull
 på wästre sijdan berget om.

- 2420 Klåstrens fasta ägor bekom
 några, helgans huset dock få ähr
 här efter på then holme står.
 Af slåttet medler tidh wpran
 en del, aldrigh förwinna kan
- 2425 Swerge then skade, thärföre
 at then eld monne och göre
 rickzens documenter till glödh,
 som wåro wärde i gulstödth
 gömmas, the älsta och bästa
- 2430 i tiockt hwalf medh lås inlästa.
 Här till hade kungen förstätt
 at Stocholm wnte sigh fast gått
 och wåro alla thär i boo
 sigh af hiertat hull och tro.
- 2435 Sådana frijheter gaf han ty,
 som ingen kungh förr thenna by,
 köpmans gillet hafuer stadfast,
 wnder sitt hägn taget hwar gäst,
 hwilket tyskt folck efter få ähr
- 2440 för sin nation till kyrkia får,
 then finske hopen tillijka
 på åtskijlde tider predijka.
 Medh them swenskom gör han och nådh,
 sigh kyrkieherde stadzens rådh
- 2445 wtan bispens låf wällia må;
 än wijdare skall tu forstå
 stadskyrkian war prydd med half dom,
 thär till mack hadé hon från Rom,
 stijcktens erchidieckn then war,
- 2450 som thär kyrkieherdes kall har.
 Annat iagh tigh låter weta,
 thär efter må tu eij leta.
 I riket ähr nu stort buller,
 wästgöthen war intet huller
- 2455 kungen, wtan gören oroo,
 at framgångh har then lutherska troo.
 Trij herrar lät han ty fånga,
 illa monne tuå af them gånga,

her Måns Brunteson, för then brist,
 her Niels Olsson ha sit lif mist, 2460
 i julio på Stocholms tårgh
 wederforo the herrar then sårgh,
 i Gråmunckaholm the liggia.
 Then tredie måtte lifuet tiggia
 och kiöpa thet för mycket gull, 2465
 thet sker och för hans mors gråt skull.

Then siette bok om Stocholms stadh.

Sedan för tron skull then willa
 war nu åter blefuen stijlla,
 mehr modh the lutherska fingo,
 till rådz i Stocholm the gingo 2470
 och hufuuden i hop luta;
 medh rådet gemene besluta
 fyrotijo män, icke mehr,
 wtan the andras willia sker,
 at swenske messan allen skall 2475
 hållas i Stocholm, wtan fall,
 tijt presterskapet ty kalla,
 så medh alfuar thet befalla,
 sikh at betänckia gifz respijt,
 efter tu dygn kom igen tijt, 2480
 låfua sikh efterkomma wela,
 at på them skall inthet fela.
 Så blef allom af rådet sakt
 på mester Larses gifua ackt
 befalningh, mester Olufz ther till, 2485
 och hwadh kyrkioherden ha will.
 Kungen mehr giorde thenna dagh
 Stocholms bårghare till behagh,
 jungfru Marie gilleståfua
 monne han them thår till låfua 2490

sina bröllops fäst hålla thär,
then sedh än i dagh hos them ähr.

- Medh lutherska i lagh alt kom,
the om en biskop se sigh om,
2495 mester Olufz bror wäls thär till
i Stocholm, så kungen ha will,
het mester Lars och förestär
Wpsala schola; samma ähr
till erchibiskop wigder blef
2500 i Gråmunckaholm, brodren thét dref,
kongen och hans första husfru
wiggde, bröllop hålles nu
på Stocholms slätt, hon kallat war
Karin, och bor hennes her far
2505 i Neder Saxen, thär kalla
honom hertigh Magnus alla.
Men Stocholms stadh ej förr wiste
än han mester Oluf miste
whr rådstufuan, han cancellär
2510 konungh Göstafz i try ähr är,
dock wndertiden tillijka
monne han i byn predijka.
Johan Nielson kom från Skara,
thär monne han swartmunck wara,
2515 och sit lefuerne omskifte,
kom till Stocholm, thär sigh gifte,
personen kungen behagar,
mester Oluf så lagar
han Stocholms kyrkieherde wart,
2520 lutherske tron lærer medh art.

- I Örebro häls herredagh
och thenna tidh, thär görs then lagh,
at Gråmunckaholms kläster skall
blifua helganshws och spetal.
2525 Nunnerna blifua qwar lijkwäl,
akta the siukas kråp och siel.

The spetelskas hws förstördes
 på Norremalm, the siuka fördes
 till klåstret; förändringh och så
 sker Helgansholman lijka på, 2530
 folck och ägendom fördes tijt
 till samma klåster alt medh flijt.
 Men medh then holma blef så fat,
 thär wart konungens stall wpsat.
 Gudh wne then aldriqh sin nådh, 2535
 som thär till gaf wt förste rådh,
 thär siuckt och fattigt folck ha roo,
 skall warda hästom hws och boo,
 then Helge Andz hws och spetal
 blifua beesters krubbo och stall! 2540
 På wärdzens sijsta dagh här om
 warder Gudh fällandes strength dom!

Rickzens rådh, som iagh hafuer sport,
 medh kungens willia nu ha giort
 en stadga, om hamnar then ähr, 2545
 efter som war Stocholms begär,
 hwilkes inwånare drifua
 wisse kiöpmanshampnar blifua
 satte öfuer Swerges land alt,
 så är och af kungen befalt. 2550
 Läs them så warder tu mege klok
 wedh endan på thenna här bok.
 Men efter thenna tidh godh stundh
 görs mot kungh Göstaf ondt förbundh,
 lybske bångare förtryta 2555
 han monne then frijhet bryta,
 som war them i rijket för rünt
 af honom och stenderna wnt.
 Ty practisera thär wppå
 the wela honom taga frå 2560
 rijket, som the hwlpn thär till,
 thet förtient ähr them eij wna will.
 Mångh wtrömdh svensk för trona skull

- them lybskom ähr i then sak hull,
 2565 sina hemsläckt på then sijda
 och förer, som icke lijda
 2570 äller kungen, för han har byt
 trona och infört annat nytt.
 Biskop Hans Brask thär wthe war,
 2575 med sin syster-man lönt rådhar
 hema, then Anders Hansson heet.
 Af them lybskom ähr och så sket,
 2580 tyske kiöpmän i Stocholms stadh
 the lybskes budh thär om så badh
 2575 vara sina landzmän hulle
 och kungh Göstaf mörda skulle.
 Lybske låfuade them igen
 Stocholm måtte så blifua en
 af Hönse städerna, medh nåde
 2580 som skola för Swerge råde.

- Till thetta mördeske anslagh
 har mången i Stocholm behagh,
 medh hwad sätt thet skall bäst fortgå,
 tenckia the hemligan wppå.
 2585 Nu kom till kyrkioherdes kall
 mester Oluf, om thetta fall
 i skrieftermål förnimmer han
 och thet mester Lars segia kan
 men eij kungen, som thet angick,
 2590 olycko han ty sedan fick.
 Kungen sigh thär om intet gaf,
 som wiste thet förbundh eij af.
 Efter helganshuset flyt war
 thäs inkompst på nyt stadfast har,
 2595 af Clara klostres thär till lagt,
 som iagh tilförene har sagt.
 Lyckan war och honom godh så
 medh sin hufu monne han få
 en wnger son, then Erich heet;
 2600 hwadh i hans födelse ähr sket

i hans chrönika tu finner,
 jagh thet mehr icke påminner,
 såsom ej aller om barn käre
 kungens flere, the och ähre
 födde i Stocholm then andra af 2605
 hans gemål, hwart könet Gudh gaf.

I Danmarck the lybskes practika
 går fort, i Stocholm ej swijka
 wela the tyska kiöpmän nu,
 ibland them wåro partij tu, 2610
 myntmästaren Anders Hansson
 medh sin hop the catholskes mon
 sökte, menar få ihn igen
 medh then gamble tro Hans Brask, sin wen.
 Slätzskrifuaren het Mårten Munck, 2615
 then hölt och fast medh thenna punckt.
 Men the tyske borgare mena
 then ewangeliske tro allena
 behålla så, hwar thera part
 sitt wpsåt dölde medh stor art, 2620
 dock låta hwar annan höra
 huru the kungen må förgöra
 medh krut wnder hans kyrke stol
 aller medh förgift wedh hans bol,
 om ej myntemestaren wille 2625
 i silfkammaren förspille
 hans lif med en knif aller dart.
 En then stemplingh här wppenbart
 i dryckensmål, strax blefuo ty
 alla the fångna i Stocholms by, 2630
 hwar sitt lif och ägor miste,
 som af thetta anslagh wiste,
 men Anders Hanson wart sträckt så
 han monne thär af döden få,
 i tornet lågh länge hans kråp 2635
 till thes mys hwar hans fingertåp
 afåto; sedan wtkastas,

till fem stegel medh then hastas,
 och förr än han kom i dödz nödh,
 2640 try tusen för sitt lif han bödh
 wngerske gyllen, förgäfwes.

Annat förbundh thär näst wäfwes
 i Stocholm, tijt danske kungen kom,
 swenske kungen badh han hielp om
 2645 mot then lybske practika slem,
 wart hulpen, förr än han drogh hem.
 Men tå han först tijt kommer an,
 ett wnderliget teckn sågh man
 på himmelen när lösen bäggias
 2650 skiötz, thet kan ej wäl wtläggias,
 somma thet teckn så wttyda,
 menandes thet skall wist lyda
 at wår kungh sin swåger råd h gaf
 han skulle sättia Danmarkz af
 2655 bisper, och införa ny tro
 hos alle them i riket boo.
 Men efter kungh Christian tidh kårt
 hemdrogh hädan af riket bårt,
 2660 i stadzkyrkian begrafz med prål.
 Jahan, som kyrkeherde war,
 endock han hustru taget har
 lijkewäl medh andra han hor gör,
 hwilket när konungh Göstaf spör,
 2665 lät honom i fängzle kasta
 och monne hans odygd lasta,
 sade: tu må tigh tin beest skemma,
 när tu wast munck kan tu tigh thema,
 men nu tu egen hustru har,
 2670 efter horor, som en hundh, far.
 Medh fasto wiltu ej speckia
 titt kiött, iagh skall snart wtsläckia
 then kåthet. Mester Oluf bars
 och i fängzlet, sampt mester Lars.

- Konungen gaf them bådome skull, 2675
sade: i hafuen warit hull
eij migh och eij wårt fosterlan,
hwilket thär af bewijsas kan,
med ondh råd h wthi min wngdom
haden i så när kommet om 2680
migh, all min wälferdh, at i tå
rådde iagh skulle taga på
trons förändringh; eij något tingh
ähr, som thet i ny regeringh
farliget; thär näst gör eij gått 2685
någon ärligh svensk man then spått,
i rikzens krönika och dreft
förfalskadt ha medh eder skreft.
I ären olärde och toock,
dock welen i wara mehr klok 2690
än förfarne gamble män ähre,
som fast annat om oss läre.
Then tredie eder last och brist
med fast flere, at i ha wist
then lybske stemplingh och dölt then, 2695
hwad ähren i nu ty för män?
Rickzens råd h dömde them till swerdh,
sade: för the laster skull wärdh
ähr hwar thera eij lefua mehr,
för mångens bön skull them nådh sker, 2700
fem hundrade togh sin arck af
wngerske gyllen och wtgaf
Stocholm för mester Olufz lif.
Mester Lars och så från thet kijf
kommer, han thär på alt wäger, 2705
hwad han i wärldene åger.
-
- Dock så stor harm till them fatar
kungen, till dödz han them hatar,
ofta han them med hamrar slogh.
Åt theras olycka fast logh 2710
then catholske hop, och sade:

- 2715 them hände rätt, som råt hade
honom till trons förändringh mäst
och att förföljd blef så mångh präst.
- 2715 För then spått skull mera qwijda
mesterna, än alt the lijda
af kungen. Dock efter trij åhr
i Stocholm sitt kall igen får
mester Oluf, men till sin dödh
- 2720 lefde mester Lars i stor nödh.
Medler tidh kungen sigh före
togh bygningh, ingen kungh göre
förr monne Stocholm slått wppå
så mycket, som her Göstaf tå.
- 2725 Mycken annan skön bygningh blan
tornet tre cronor gjorde han
fast högre, och kringh slottet graf;
stort stycke för then skull togh af
stadzkyrkian; och på samma tidh
- 2730 håls thär annan räff[s]t ej blidh,
på gull och sijlfuer hon rijck war,
i sin skatt kungen thet alt tar.
Mångens förbön monne wälla
at staden fick cronan behålla,
- 2735 som brucktes fordom hwar brudh på,
jungfru Marie belät frå
togz han. Så fingo och sitt fall
i hwar kyrkia beläten all,
Christi kårs ej aller skont blef,
- 2740 Torbiorn, stadzklockaren, wist skref,
han mångh wnder har hört och seet.
När så i stadzkyrkian war sket
med belätom, som sättz i wrå,
at ingen them mehr skall sehe få,
- 2745 medh them görs sedan then ende
the blefuo alle wprände.
- En grufueligh stor hwalfisk kom
whr hafuet in för Stocholms bom,

i siu wekor hölt then så skick
 ingen wt och in segla fick, 2750
 på sijstone förswinner bårt.
 Kungh Gustaf ther efter tidh kårt
 lät i skären Waxholm byggia,
 ty boo the i Stocholm tryggia.
 Drotningh Margreta intet war 2755
 tryg för döden, han henne tar,
 i Stocholms sacristie nedh
 lägz hennes lijck, såsom åhr sedh.
 Samma åhr konungen så dref
 at siukestufuan wtlyt blef 2760
 af staden och klåstret för stanck,
 then som gjorde mangen man kranck,
 spetalen, thår han thenna dagh står,
 et fast lägligare rum får.
 Dannewyken, som tu har sport, 2765
 kallas i wår tidh samma ort.
 Men Stocholm sedan i mångh åhr
 i clostret scholestufue fähr,
 en annan förr i en grån hade,
 then icke byn öde lade, 2770
 wtan then till annan nytte
 borgemester och rådih förbytte.
 Af wådeld får skada åter
 Stocholm, hwilket mången gråter;
 sorgh fick och Abo af eldz glödh. 2775
 Samma tidh wart i Stocholm dödh
 mester Oluf, hans stalbroder
 mester Lars, trogen och goder,
 i Strengenes fick han dödz sot,
 till hwilken eij åller fins bot, 2780
 i aprils manadh them både
 hender thenna dödzens wåde.
 At så skedde fältes mångh dom,
 men Gudh wet sanningen thår om,
 thärföre lijda förtal mäst, 2785
 när theras sak stod i flor bäst,
 at the hafua wtsprijt et bref

- kring Swerge, thet sielfuer wt skref
 mester Oluf, och trijckia lät,
 2790 i Christi namn förmaner thet
 alla them, som i riket boo,
 till the ewangeliskes tro.
 Många wåro then meningh wedh
 thet war fallet från himblen nedh,
 2795 stencktes medh blodh och kastas wt
 wedh catholskas och closters knut;
 så enfaldiga till sigh drogo,
 förståndigt folck thär åt logo,
 sade: man må trons sak wthi
 2800 eij bruka så finantzeri!
- Mehr här om iagh intet finner;
 i Junij månadh wpbrinner
 Södremalm nästan i röter,
 så mången fick aldrih böter.
 2805 Åhret näst gaf en wt ondh råd
 af satans och eij af Gudz nådh,
 at stadzkyrkian lågh till beswär
 i fegde tidh slättet förnär.
 Kungen let sigh eij förtryta,
 2810 wille kyrkian ty nedh bryta,
 och at stadzfolket måtte gå
 till kyrkia Gråmunckaholm på.
 I staden ähr en förnemdt man,
 Oluf Skepper så kallas han,
 2815 med konungen hafuer långt tal
 och kommer honom wr thet qual,
 sade: man skall then låta stå
 och fljteligh i henne gå,
 bedia Gudh, af hwilken fredh ähr,
 2820 fienden eij kommer så när,
 för then synd kan Gudh släppan tijt,
 eij hielper tå menniskiors fljtt;
 alt så fick stadzkyrkian quar stå.
 Stor wälsignelse af Gudh få

monne och skepper Oluf ty, 2825
 sälle hans barn i Stockholms by
 bodde, dättren ähr mitt bewijs,
 för sin dygd skull bar hon all prijs,
 hustru Malin Gyntes then heet,
 om hennes fromhet hwar man weet. 2830

Annat iagh tigh förkunna will,
 om tu medh flijt will höra till.
 Stocholm sin egen bisp nu har:
 mester Jahan, then nampnet bar.

Kungh Göstaf i sin dödz siuckdom 2835
 honom spör sielenes tröst om;

kungen do nu, som jagh har hört,
 till Wpsala wart hans lijck fört,
 thär med sina dråtningar två
 monne han skön begrafningh få. 2840

Swergis konungh och Stocholms blef
 hertigh Erick, ny frihet skref
 han thenna stadh, tillijka gaf
 hwadh nyttigt ähr then gamla af,
 gaf och befalningh wt thär om, 2845

i Stocholm wart then högsta dom
 i riket satter, thär blef änt
 hwar sak, som för ett parlament
 konungzliget; om en trätta
 gick han thär fore till retta 2850

medh sin her bror hertigh Jahan
 sade, han mot riket ondt ban
 medh fienden skulle ha giort,
 hwilket i sanningh ej blef sport,
 på Stocholms rådhs lijkawäl 2855
 wart han dömd medh ingen skäl.

Kungh Erick fruktar sigh för fall;
 att Stocholm troget vara skall
 thäs priuilegier föröckte

- 2860 och älliast stadzens gagn sökte.
 Konungen war han för then skull,
 så länge han förmätte, hull.
 Medh seger han från Danmarck kom,
 Stocholms stadh, påminter thär om,
- 2865 medh all ära honom togh wedh,
 gönom södre port han inredh
 medh triumph, så som en af Rom
 Kesar ärades thär fordom.
 Thenna triumph, tu år på redd,
- 2870 ähr medh stor prackt kungh Erick skedd,
 men Niels Sture medh annor radh
 fördes i gönom Stocholms stadh.
 Kungen skyltten förwtan brist,
 sade, sigh hafua förståt wist,
- 2875 han hade olycka wället,
 i kriget sigh illa hållet;
 thärföre hände honom rätt
 han förs i triumph på thet sätt:
 på en wtmager häst sätz nedh
- 2880 och gönom södre port inredh,
 i lur för honom bläsa tuå
 och för them andra tienar gå,
 hwilka grufueligan ropa,
 medh granskatur gatun sopa,
- 2885 thär flögh omkringh så mycket dam
 at her Niels sågh napt rijda fram.
 När han kommer på thet ierntårgh,
 thär hender mehra spätt och sårgh,
 en halmkrans på honom lades
- 2890 och medh försmädelse sades,
 then krans af kungens ladugårdh
 sendes honom för han hölt wårdh
 i Swarterå slaget så wäl,
 sigh försuarade han medh skäl.
- 2895 Jöran Peersson ty befalte,
 som alt dref, om han mer talte,
 at hillebårdh skulle stötas
 i honom, och intet bötas.

På hans sadelknap och hängt blef,
 wtan någon skreft, ett stort bref, 2900
 wtroptes, thär i war beskrefuet
 hwad dygd han i kriqh har bedrefuet;
 medh sådant proces wthi ringh
 fördes her Niels staden omkringh.

Sådan och annan'orätt gör 2905
 konungh Erick, som hwar man spør.

På sijstone lager han till
 bryllops i Stocholm och ha will
 till drotningh sin frijlla fast skön,
 ingens förmaningh äller bön 2910

kan thär från hans hierta wända,
 som monne hans ståndh och slächt lända
 till wanära, mädan hon var
 alt för ringa mans barn, till far
 hade en knecht; först thär emot 2915
 sättia sigh hans her brör medh hoot,

mäst härtigh Jahan, som nys war
 wr fängzlet sluppen, thär till har
 mishagh; kungh Erick ej sköter
 bröderna och adlen höter, 2920
 medh sitt giftermål far han fort
 och i Stocholm gör bröllop stort,
 sin brudh han thär kröna låter
 och sin dårskap sedan gråter.

Till hertigerna ty alla 2925
 monne strax swenske män falla
 och hafua kungen medh stor makt
 i Stocholms stadh så hårt belagt,
 att om han wille wedh lif blifua,
 skulle han staden wpgifua. 2930

Så nödgades kungen thär näst
 wpgifua Stocholms slätt och fäst,
 medh hustru och barn sätz fången,
 hans olycka gråter mången.

Then siunde bok om Stocholms stadh.

- 2935 Sköna frijheter Stocholms by
gaf näste åhr then konungh ny
sampt the gamla stadfäster han,
them han staden nyttiga fan.
Här efter togh på annan sak,
- 2940 på annan tro hafuer fått smak,
then catholske melir behagar,
än then lutherska, så lagar
fru Catharin, hans drotningh from,
medh hennes hielp åter in kom
- 2945 till Stocholms stadh then gamla tro,
konungen gaf hon förr ej roo
än han togh catholske präster
i sitt hâf, och samma gäster
Gråmunckeholms klåster ingaf,
- 2950 ingen luthersk wiste thär af
thet the jesuiter wâro,
medh thenna sak the så foro
hemligan; stor schole och så
monne the i thet klåster få.
- 2955 Mehr monne drotningen wälla,
i byn the catholske hålla
wppenbarliga i et hws
sin Gudz tjänst medh sânger och lius.
På Drotningaholm thet och sker,
- 2960 konungen gönom finger sehr
medh thetta, och gerna wille
han kunne medh något snille
then catholske tro införa,
så then förändringh ej göra
- 2965 må wpror; ty finner hans nådh
med sina på ett sådant råd.

Mellom catholske först ha will
och lutherske, hwad som åtskill

- whr wegen, en medel tro gör,
 doch menar kungen, som iagh spör, 2970
 then gamble tro småningom så
 införa; när swenske förstå
 wäl thenna sak, skola the wist
 medh tiden blifua wtan brist
 catholske. Först messeboken 2975
 förändras af en man kloken,
 messa liturgia heter,
 om tu i greska böker leter,
 för thetta medh handboken skick
 liturgie namn then tro fick. 2980
 Hos Stocholms prästerskap medh snedh
 först drefz, thet tager henne wedh,
 i stadz och slätz kyrkian så wäl
 hålles lithurgian medh skäl.
 Mångh stycken prästerna lära 2985
 folket, som catholske ära.
 När the sent om sijder förstå
 hwar på kungens meningh wtgå
 monne, sättia sikh thär emot.
 Medh fängzle, skräcker och medh hoot 2990
 kungen och then sak så wijt dref
 the blefuo wedh segel och bref.
-
- När tron war så kommen på gångh,
 besinnar kungen at kyrkia mångh
 feltes i staden, som förr stodh thär, 2995
 och Gudh och byn till heder ähr,
 förstördes ty ej rätt fordom,
 och at hans her far sikh thär om
 sedan gaf swära, hade seht
 gerna thet aldrigh wäro sket. 3000
 För thessa och annan sak skull
 war kungh Jahan Stocholm så hull,
 han begynte medh flijt wppå 3005
 kyrkiorna stora sampt och små
 byggia igen, och thär till gat

- the penningar, som föllo af
 alla saker Swerge om kringh
 på heredz och på lagmans tingh,
 thär wthinnan giorde full wäl
 3010 för sin och mången annars siäl.
 Sanchte Clara kyrkia först blef
 på Norremalm färdigh, så dref
 Niels Hanson, som borgmästar ähr,
 then all dygd har af hiertat kär;
 3015 thet capellet fulbordat wart
 sedan icke medh mindre art,
 på Södremalm, thär som brendes
 the herrar. Flere eij endes
 kunne förr än kungh Jahan dör.
 3020 Dock sin flijt han om andra gör,
 som Marie Magdalenas war,
 sanchte Jacobs och så fort far,
 men på swartmuncka kyrkian mehr
 drifues, thäs grunwal hwar man sehr,
 3025 som wijsar at i vårt rijke
 eij hade syns hennes lijke.
 Stadzkyrkian, then i vår tidh står,
 wälgerningh och af then kungh får,
 lät gafflen medh then ros sköna
 3030 pryda, och älliast monne hon röna
 hans rundhet både hel och half.
 Och wnder thenna kyrkios hwalf
 henger, som iagh tigh will båda,
 om tu har lust them at skåda,
 3035 sancht Olufz sporar och stormhat,
 som hölles för eij ringa skatt
 i Norge, och fördes hijt tå
 när kungh Erich slog juten på.

 Gråmunckaholms tempel och fått
 3040 af samma konungh mycket gått,
 thärföre honom fast prijsar,
 blytaket sådant wtwijsar

och som fins i våra skrefter,
 thesliques the kungars grefter,
 som thär för hwars mans ögon stå, 3045
 i hwilka kungar hwijlas två,
 honom medh rätta berömma.
 Slässkyrkian will iagh ej glömma,
 then wte och inne pryd så
 at ingen kan henne försmå, 3050
 then åfuan aller nedan fins,
 hon ähr dubbel, som iagh wist mins.
 Men öfuer all skönhet fast går
 thet Jesu namn på tårnet står.
 Till öfre kyrkian ähr en gångh, 3055
 på hans väggar syns skrefuen mångh
 herligh sentens, som hafuer tröst
 och bewijsar hwad i sitt bröst
 then kungh hade; hwar går thär på
 huru riket wäl styras må. 3060
 Ja, om så ähr iagh rätt minnes,
 mångestedz på slättet finnes
 sådana flere, i then sal bäst,
 som drotningh Karin war i mäst.
 Bygningen sielf ähr och wärth prijs, 3065
 som han har bygd, som en kungh wijs.
 Stadzens rådhws hafuer och pryt
 så at thet wart så gått som nyt,
 gafflen som weter tårget åt
 medh wers och målningh har skönt ståt. 3070
 Ja, han för hwart hws som ähr
 i hela staden omsorgh bär
 och bångarna byggia råder,
 gifuer frijheter och nåder,
 gärna haden, som iagh har sport, 3075
 Stocholm till Rom och Fenedig giort.

Medler tidh påwens legat från Rom
 i Stocholm till kungh Jahan kom,
 Antonius Poswinus, så

- 3080 kallades han, tu weta må,
 som i trons sak kungen rådh gaf;
 få perssoner wiste thär af,
 then lågh i Stocholm någre åhr,
 trons handlen mädan framgångh får,
 3085 såsom och then pestelens fick,
 som medler tidh i staden gick,
 mångh tusen af henne dö,
 them ingen kånst halp i then nödh.
 Arnold Grothus i stort wärde
 3090 åhr hos kungen, hans son lärde
 i mången sak, som en from man,
 thenna stadh hos them hielpte han.
 Rådet ty här på rätt tänckte
 och honom thärföre skänckte
 3095 en skön tompt, som tilhört hade
 swartmunckom, thet en migh sade,
 the ha sitt gille haft thär på,
 för then sak monne thär hws stå,
 hwilka wåro nedh falna mäst,
 3100 fordom stodh them före en präst
 af munckom, som thär i medh snille
 hölt Marie Rosenkrans gille.
 Arnold lät thär på hws göra,
 the nu hans ärfwom tilhöra,
 3105 tyske scholan hålles thär ij,
 så hafwom efterlätet wij.
- En stadztjänares hustru bor
 i samma grän, och hon wart mor-
 åt fem fulkomne barn en tidh,
 3110 them war allom lyckan så blidh
 the monne alla dopet få,
 och strax doo hwar, modren och så,
 hon kom medh them wthi én graf,
 hwad som behöfz, drotningen gaf.
 3115 En stor herredagh näste åhr
 medh mycket prakt i Stocholm står,

hertigh Sigsmundus war glader,
 som waldes thär, och hans fader,
 till successor på Swergis thron,
 som konungh Jahans enda son. 3120
 Then glädie stod eij på länge
 förr än sårigen monne tränge,
 hans fru mor doo then andra höst,
 som war alle catholskes tröst,
 wr Stocholms stadh förs hennes lijk 3125
 medh så stort prål, napt sågs tu slijk,
 ingen präst skulle thär fela
 af konungadömet hela,
 hwar klädde i sin röklingh hwijt,
 tänt waxlius i hand, som kom tijt, 3130
 wt om byn så långh raden war
 en half mijl i längden wäl tar
 för wtan then wärzlīga hop,
 lijket föres medh sångh och rop
 på wtståfferadh bår medh prijs, 3135
 alt efter konungzliget wijs,
 och lägz i Wpsala mull nedh,
 som ähr hos stora herrar sedh.
 Efter drotningh Karines dödh
 kommo the catholske i nödh 3140
 i Stocholm, lutherska tilgingo
 och collegium igen fingo
 på Gråmunckaholm, och måtte
 jesuiterna medh hwad the åtte
 af rikket, förbuden och blef 3145
 kyrkian i byn, nödhen så dref;
 kungen för farligt buller skull
 dock ähr catholikom fast hull,
 them gifuer religionen frij
 efter kårt tidh kyrkiona ij. 3150
 Mådan förbudet höls, händer
 ett wnderteckn, som man bekänder;
 i stadzkyrkian, tå endat war
 predikan, i en fålcka skar
 mäckta storan, på en söndagh 3155

- sker et farliget åskeslagh,
 thet kom in gönom södre dör,
 dock ingen annan skada gör
 än bränner folcket benen om.
- 3160 Så stor förfärelse påkom
 at en öfuer then andra språngh,
 efter döran wart hopen trångh
 gönom fönstren en part wille,
 sent blef thet bulleret stille.
-
- 3165 Men medh kärlekez eldh prästen bran,
 som iagh tror her Märten het han,
 hwilken stadzens cappelän ähr,
 bredewedh hustrun har then kär
 en wnggh kåna, henne som drångh
- 3170 klädde och brukar i sin sängh
 thå han reser, och när thet spörs,
 en lustigh wijsa thär om görs,
 her Märten medh sin drångh på fall
 kom och blef af medh präst och kall.
- 3175 Klästers läsemestarna nödh
 och ledö, hwilka fånga bödh
 kungen, at hans nådh wist sporde
 the sikh mot lithurgian torde
 sättia, som the ha taget wedh
- 3180 medh bref, segel och medh sin edh.
 Mester Erch Skeppar them ähr blan,
 pententiarius war han,
 må nu sielf göra penitens,
 sade: iagh mot min consciens
- 3185 har taget lithurgian an,
 wijdare iagh thet icke kan;
 dock slap han icke från then boot.
 I Stocholm grasserar then soot,
 som man pesten plägar kalla,
- 3190 för henne mycket folck falla
 monne, eij snart wende hon af.
 Sköna priuilegier gaf

Stocholm kungh Jahan samma tidh.
 Rickzens råd h war han eij så blidh,
 then onåda emot them wölt, 3195
 han herredagh i Stocholm hölt,
 them för rätta sedan ställer,
 lifuet och äran thär gäller,
 dock intet thera miste the,
 men långt efter monne så ske. 3200

Thäs emellan kungh Jahan do,
 Gudh gif honom en ewigh roo,
 medh hwilken himmelen ähr full,
 för hans dygder och fromhet skull!
 I Stocholm grep honom döden, 3205
 som hwar menniskia ähr öden.
 Tädan så förs hans lik medh prackt,
 som ähr om drotningh Karins sackt,
 i Wpsala han och hwijlar.
 Sigismundus till riket ijlar, 3210
 tå han kommer, så som sin far
 Stocholms stadh honom emot tar,
 på prästerskapet ähr han wredh,
 lagd war bårt liturgiæ sedh,
 och huru sådant kommer till 3215
 medh få rhim iagh förkunna will.
 Kungens farbror och rijckzens ständer
 fruckta sikh alla i sänder
 när han till kungzliget wälle
 kämme, skulle få tillfålle 3220
 först liturgian trängia på,
 thär näst catholske tron och så,
 et concilium hålla ty,
 förr än han kom, i Wpsal by,
 thär görs af allem thet beslut 3225
 the båda troer skulle slätt wt
 af Stocholm och riket hela,
 then lutherska tro eij fela
 skall någorstädes, om han will

- 3230 komma rijckzens regeringh till.
 Thär efter sigh låter hasta
 hwar liturgian bårt kasta,
 i Stocholms kyrkior sker först så,
 konungen monne thet försmå,
 3235 som sågh förhindras så sitt sin,
 föra then catholske tro ihn.

- Dock förtryter konungen mäst
 at i staden hwar luthersk präst
 af predikestolerna så
 3240 the catholiska ropar på
 och then gamble tro fördöma.
 Kungens präster ej förglöma
 then lutherska trona igen,
 bewijste at hon war ej ren,
 3245 och medh argument förlade
 hwad the lutherska mot sade.
 Wederparten sigh snart om swar
 befljtar, ty sin turant(?) har
 på båda sijdorna hwar part,
 3250 till predikastolen medh art
 kommo beredda. Af thet kijf
 annat växer, som mångens lif
 kåstar, till hwar annan leda
 påler och swenske sampt wreda
 3255 fatade, wte äller ihnne
 war icke man äller qwinne
 säkre hwarken dagh äller nat,
 så war then tidh i Stocholm fatt.

- I Gråmunckaholms kyrkia först
 3260 sigh et wpror tildrager störst,
 the påler wille thär en död
 begrafua, thet ingen förbödh,
 men predikastolen thär till
 lijckpredickningen icke will
 3265 efterlåta then luthersk hop.

The catholske swara medh rop:
 kyrkian och alt som här i ähr
 hafua wpygd våra förfär,
 som ha samma tro haft som wij,
 i hafuen trängd eder här ij 3270
 som kättare, wtan all lagh!
 Så när hade blefuet stort slagh,
 men kungen medh wijshet så dref
 at thet buller strax stijllat blef
 och lagar sigh till jwla fäst, 3275
 thet hölt för honom mången präst
 catholisk, hwilkom och iblan
 påwens legat tå finner man.
 Kungen, honom och så trona
 lutherska präster eij skona, 3280
 till offentlig disputation
 the catholska them om tron
 wtmana, och at then part må
 i eld kastas, som orät på
 hafuer ståt. Mester Erch swarar, 3285
 Skeppare: icke som harar
 ährom wij redda, dok i dust
 gå medh papister ingen lust
 hafuom, eij håller på sin tro
 twiflar the män i Stocholm boo. 3290

I Wpsala kröningen står,
 annat konungen göra får
 förr än han fick på sigh kronan
 nödgades lutherska tronan
 kringh hela Swerge samtyckia, 3295
 then catholska wtelyckia
 och ingen swensk catholisk man
 till något kall hielpa skall han,
 och eij åller någon ränta
 then samma af kronan wänta. 3300
 Än mehr skulle kungen göra,
 catholske kyrkior förstöra
 allestädes riket kringh om,

- thär till hertigh Carl honom kom,
 3305 som hade ej långt från krigzmackt
 och höl på thenna sak godh ackt.
 Thär från kungen ej wtan sårgh
 drogh första wår till Stocholms bårgh,
 tröstar sigh at en twungen edh
 3310 och löfte äre Gudi ledh,
 sina wederparter höter,
 om then förskrifningh ej sköter
 så wijt hon mot samwetet ähr
 och trona, som han hafuer kär,
 3315 hwilken konungen för then skull
 intet i Stocholm slår omkull.
 Slätzkyrkian han catholisk präst
 befalte, en annan thär näst
 på Drätningholm, tredie will
 3320 i staden ha, kiöpte thär till
 Anders Ketz hws siu tusen för
 gyllen och thär i kyrkia gör
 catholiskom; Ketten hade
 af Hendrich Torborg, som en sade,
 3325 kiöpt thetta hws, honom thet gaf
 konungh Göstaf, som togh thet af
 Wastena klåster, igen så
 monne the catholske thet få.

- Länge fastan catholske nu
 3330 hålla, then konungens husfru,
 drätningh Anna, har så i akt,
 som helga menniskior om sagt
 ähr fordom. Till sigh fattigt fälck
 kallar på slättet wedh sin tälck,
 3335 wist tuå gångor i wecku hwar,
 så länge fastetijden war,
 medh mat och dryck plägar them bäst,
 then hon bar sielf fram för them mäst,
 och när the från henne gingo
 3340 penningar och kläde fingo.

Men tå skäretorsdagen kom,
 Mala Spina, påwens från Rom
 senningabud, fattiga tålf
 satte han på slåtzyrkians gålf
 och theras fötter thär twätter, 3345
 dråtningen sedan medh rätter
 som förr them plägar; för then skull
 war längh tidh i staden them hull
 ingen bärgare, thet förkasta,
 dråtningens och legatens lasta 3350
 barmhertighet, ty lärde så
 wåro the af prästerna tå,
 hwilka wtan något försyn
 predikade thär om i byn.
 Kungen har eij thär till behagh, 3355
 lijckwål håller sin påska dagh,
 som sedh ähr the catholske hos,
 eij skiöter lastningh äller ros,
 om Christi wpståndelses prål
 — medh trummers och basuners skral, 3360
 medh skiutande af skytt alla,
 iagh tror tre kronors torn skall falla —
 håller åminnelse then natt.

Sigh har kungen näst föresat
 på kårt tidh till Påland dragha. 3365
 Om Swerge will han först laga,
 rijckzens rådet och sin farbror
 Swergis regemente betror,
 dock har han medh them någon twist
 om then regeringz förma sist, 3370
 hwilken the intet antaga
 wtan en annan sigh laga
 sedan kungen från Stocholm drogh.
 Sin dåtters lijck han medh sigh togh,
 then i Stocholm ähr född och död. 3375
 Kungen i skären liggia bödh
 motwäder, wekur icke få.

- I medler tidh händer thet så
 at åskian i then skepsmast slogh,
 3380 medh hwilko påwens legat drogh.
 När till staden thet wnder hörs,
 mången predikningh thär om görs
 huru Gudh af himelen nedh
 warnade så för påwens snedh.
 3385 Ty war en catholisk eij sehn,
 gaf skipper Erch thet swar igen,
 önskar honom först en god qwäl:
 ästu mester i Israel,
 thär näst skref: och icke lärt har
 3390 at tordön af en owis far
 så händelse och eij medh flijt
 slår på iordene hjt och dijt?
 Keringar pläga så tala,
 som i Trängesund ha fala
 3395 nötter, åskian efter träll slår,
 hos them i skola du wist går,
 och fast ofta hos eder hänt
 liungeld har kyrkiorna wpbränt
 och åskeslagh klufuet i tu
 3400 tornet, thärföre lijka nu
 om tin tro dom tu fella må
 och i keringars skola gå.
 Stocholms kyrkeherde eij wäl
 står bedraga så mångens siäl!
-
- 3405 Hertigh Carl, påminter thär om
 af rådet, till Stocholms slått kom,
 stadz och rikzens regeringh an
 tager. Af sin gemål fick han
 fru Kirstin mycken glädie thär,
 3410 en son honom till wärlden bär,
 som föddes Stocholms slått wppå,
 thär monne han och dopet få
 och i thet efter sin farfar
 then högbårne pilt sitt namn tar.

Här om iagh sedan tala will 3415
 men nu konungen kommer till
 Sigsmundum, som någon tidh kårt
 förr än han for af Stocholm bårt
 the priuilegier seht har,
 som stadenom gaf hans her far; 3420
 them samptyckte han alla mäst
 och några tillade thär näst,
 the stadzfolcket behaga så
 at Stocholm medh konungen stå
 låfuar sikh i all nödh wela, 3425
 intet monne thär i fela.
 Hertigen wiste wäl thär af,
 hwilken sikh tijt medler tidh gaf,
 som tilförene nogh är sagt,
 thär medh rijckzens herrar råd h lagt 3430
 huru han skall efterkomma
 konungens edh, byn till froma
 och rijket alt, dock om tron mäst,
 för sikh kallar hwar catholsk präst,
 som konungen thär left hade, 3435
 om hans edh och lyfte sade,
 the skulle sikh tillaga ty
 till honom fara från then by.

På Stocholms slått alt thetta sker,
 för hender har än fursten mehr, 3440
 stadz prästen kallade och tijt,
 mester Erich Skeppar, medh flijt,
 som then saken tå fram förde
 the skulle blifua wtkiörde.
 Medh honom i disputas kom 3445
 en catholisk präst trona om,
 her Anders Olsson hette han.
 Skepparen tilfrågar then man
 hwij the påweske mång h ting h läre,
 som ej författade ähre 3450
 i then helge skreft? Och thär om

- nappades en stundh; så wijt kom
 at her Anders sin wederpart
 gör mot et argument medh art:
 3455 Hwad som i then helge skreft står
 klarligan, ingen neka får,
 fast en skall thär efter leta,
 om then eij will kettar heta.
 Men at Tobixæ hade hund-
 3460 rumpa, åt sin herre en stundh
 thär medh smeckte, är skrefuet så,
 ingen ty sådant neka må
 wtan then kettar heta will.
 Eij kunne Skepparen thär till
 3465 swara; när fursten sågh then nödh,
 them bådom återwenda bödh,
 hädan till Söderköpingh far
 och thär medh rijkzens stender har
 en herredagh, at kungen wedh
 3470 skall sin förskrifningh och sin edh
 blifua och wtrotas alla
 som sigh catholiske kalla.
 I Wastena och Stocholm så
 monne thet medh them strax tillgå.
 3475 Af slättet och staden både
 sampt Drotningholm wtan nåde
 måtte prästerna först sin kos.
 Theras åhörare sigh hos
 the lutherske få gifua ihn,
 3480 men störste part har förre sin.
 Kungen medh legater sina,
 swenske och polnske herrar fina,
 hwilka Stocholms stadh till sigh får,
 ifrån Påländ thet näste åhr
 3485 Söderköpingz beslut emot
 protesterar, och på alt bot
 will skall rådas, och thär på swar
 gaf hertigh Carl, hwilket stält har
 Typotius sampt ryckzens rådh,
 3490 som begynte nu kungens nådh

sökia och all skullen wända
 på fursten; till sådan ända
 kom ty saken, han wpsade
 regeringen. Rådet hade
 sit budh till kungen och then 'fick, 3495
 men hertigen förtröt thet skick,
 i Arboga kallar i hop
 almogen, thär wart han medh rop
 till regeringen igen satt
 och Sörköpingz slut bekreftat. 2500
 Then ej här medh hålla wille,
 ähra, lif och godz förspille
 skulle han. Rijkzens rådet ty
 sampt flere till kungen bårt fly,
 som legater på nyt sender 3505
 och slätt intet thär medh ender.
 Fursten han för then skull hatar
 sampt till wapn och wärgia fatar.

Sina har fursten och i akt,
 och efter thet honom wart sagt 3510
 at Sörköpingz beslut emot
 sättia sikh finnarna medh hoot,
 hölt hertigh Carl herredagh ny
 medh sit anhangh i Stocholms by,
 thär blef stadfäst hwad som war sket. 3515
 Sedan har fursten sikh beret
 till krigz medh ständernas willia
 mot finnerna, som sikh skillia
 från rijkzens gemena beslut,
 med stor här drogh från Stocholm wt. 3520
 I staden regnar blodh then gångh
 hwilken wptogh på gatun mång,
 hwad han betydde wart och spåt,
 så ähr thet och, Gudh hättre, gåt.
 När fursten kom till Abo stran 3525
 till krigz the finska för sikh fan
 beredda, dok måtte the fly.

Åbo slätt tager in och by
 her Carl och eij längre bårt far,
 3530 många han thär till fångar tar,
 them medh sigh till Stocholm förde.
 Medler tidh man här wist hörde
 hertigh Gustaf på Stocholms slåt
 do af thet han fått hade skåt,
 3535 fru Lisbet, hans morsyster, och så,
 i Wpsal hwijla både två.

Thetta togh gör kungen mehr harm,
 till krigz lagar sigh medh alarm,
 sigh till hielp komma i then nödh
 3540 finske krigsmakten han och bödh,
 som seglar flux åt Stocholms skär,
 tijt kungen än eij kommen ähr.
 Men fursten war i Stocholm tå,
 när han monne sådant förstå
 3545 finska wåro wedh Grönebårgh,
 fick hans nådh i hiertat stor sårgh
 och hela Wpland them emot
 reser, så wäl till häst som fot.
 Wpsala läsemestare
 3550 på thetta wptogh drefuo the,
 som wåro fursten fast hulle
 och folcket anföra skulle.
 Hwar af them i thetta här fall
 hade fått kriges befäls kall,
 3555 halte mester Jacob medh drogh,
 åt hans bössa mången man logh,
 en pusaktigh man har medh leek
 låsen tilfäst medh trå och bek
 och bössan latt medh miöl och krut,
 3560 tå feltprädikanten skiöt wt,
 i thet han skulle draga af,
 stort löge thet i hären gaf
 tå miölet flögh hufuudet kringh,
 om honom stodh folcket i ringh.

Massäcken på ryggen sin hwar 3565
 brödh och skinka thär wthi har,
 skincketoget kallas thet ty.
 När finske thär af hörde gny
 och at fursten till siös sielf kom,
 wende the till Finlandet om, 3570
 hertigens flota et stycke
 jagar efter, mädan then lycke
 har kungen, then icke kom på
 honom, Hans Maiestet lät stå
 åt Calmar och finnar alla 3575
 monne han tilbakars kalla.

Fursten församlar och sin hop
 tå han om kungens ankompst rop
 hörde, och medh honom en dagh
 i Östergötland hölt et slagh. 3580
 Hertigh Carl öfuerhanden fick,
 till förlijngnings medh kungen gick,
 och mädan thär icke wedh blef,
 fursten thet så wijt sedan dref,
 han behölt alt Swergis rijke, 3585
 thär från kungen måtte wijke.
 Mädan kommo finska igen
 och ackta fursten göra mehu,
 i Stocholm the män fast raska
 på några dagar först braska. 3590
 När the gönom Sörström alla
 wille furstendömet anfalla,
 hafua the medh stor sårgh förståt
 huru thet war konungen gåt,
 hwilken olycka the lasta 3595
 och hēm medh skipen sigh hasta.
 Hertigh Carl ej aller hwijlar
 wtan till Stocholm fast ijar,
 och när han förnimmer thär hos
 kungen war till Påländ sin kos, 3600
 till staden har förtörnat modh,

- ty han thär wiste mången god
 wara kungen, them pläckar wt,
 mäst römde the från Swergis knut,
 3605 kungens tienare, tillijka
 borgare, the icke swijka
 wille; the som igen wåro
 wnder hertigen sigh swåro.
 Dock war staden först i stor twångh
 3610 och blef så lagat thenna gångh
 at borgmestarne för then brist
 hafua stadz-portz-nycklarna mist,
 som thär efter för all fara
 skulle huar natt på slättet wara.

Then åttonde bok om Stocholms stadh.

- 3615 I Stocholm stodh en herredagh,
 kung Sigismundo till behagh
 war then icke, mädan thär frå
 blef han sagder Swerge, dock så
 at sonen skall komma thär till
 3620 om fadren hijt in senda will
 honom, annan tro, som sigh bör,
 lära, men om han thet ej gör,
 så wäl sonen som fadren skall
 till Swerge ha mist sin rätt all.
 3625 Och efter sonen intet kom
 störtes hans rättighet och om
 och hertigh Carl blef Swergis thron
 antwardat och hans älsta son,
 om honom strijt många åhr
 3630 medh kungh Sigsmundo och än står
 kriget, Gudh nådligen wende
 thet buller till en god ende!
 Men iagh wender åter ej sehn
 till Stocholms beslutet igen.

I thet blef wijdare afsagt 3635
 hertigen skall draga medh mackt
 till Finland och thär laga så
 the finska eij medh kungen stå.
 Med stor häär tijt drogh fursten ty
 samma sommar från Stocholms by 3640
 och thet folck till lydno twinger,
 för bödels swerdet tå mångt springer
 hufuudh och förbundh, som iagh spör,
 thär medh ryssen tå fursten gör
 och tädan sigh gladh begifuer 3645
 till Stocholm, thär samtyckt blifuer
 at hertigen till Estland far,
 som kungh Sigismundus än har.
 Från Stocholm han och hans gemål
 samt barnen tijt segla medh prål, 3650
 them ledsagar en krigzmäckt stor,
 the estlender som far och mor
 fursten och furstinnan wnfå.
 Hertigen sigh eij nögies så,
 faller in i Lifland thär näst 3655
 och thet wnder sigh lade mäst,
 länge medh the påler ther om
 fecktat. När han till Stocholm kom,
 stadenom skön frijhet gifuer.
 Medler tidh han till kungh blifuer 3660
 wtualder wti Linköpingh,
 och thär höls om rijckzens rådh tingh,
 som för thetta pålenska kijf
 hafua medh swerdh thär mist sitt lif.

Mäst behagar then konungh ny, 3665
 som hufwudstaden, Stocholms by,
 whr Östergötland reste tijt,
 om rijckzens saker gör sin flijt
 och om them herredagh thär hölt.
 Thenna bok håller intet dölt 3670
 at kungh Måns Ladlås en son har,

- som hette hertigh Waldemar,
 then i Stocholms stadz kyrkiafik
 sin begrafningh, medh henne gick
 3675 på thenna tidh som icke borde,
 en thet dåra göra torde,
 hwilken på thenna tidh så dref
 hans barn thär i begrafuet blef,
 klef medh thet i högkoret fram,
 3680 then stimpare hade bort skam,
 som medh sin kläp såledz skryter,
 then murade graf wpbryter,
 förer wt ibland kalck och sten
 thenne högbårne furstes been,
 3685 kastar till grunwal åt then port
 thär murades, som iagh har sport,
 på Helgans holman. Greften han
 förnyar och i henne fan
 the wissa teckn och moniment,
 3690 af hwilka han hafuer wäl kent
 thär i lågh et fursteligt lik,
 i gemene mans graf eij slijk
 tingh finnas, som ähr örnagåt
 af gyllenduk och skor, medh ståt
 3695 giorde, sampt annor tygh och full
 medh edle stenar, perlor, gull.

- Rijckzdagh åter i thenna by
 monne hållas efter ähr try,
 hwilken war mycket bullersam,
 3700 till lif, ära och godz får skam
 mången. Hogenskel Bielche en
 på alla try tingh lijder mehn,
 tå hafuer han sitt hufuud mist
 på Stocholms tårgh för någon brist,
 3705 öfuer södre port thet satt blef.
 Men kungh Carl medh all sin mackt dref
 thet lifenska kriget wppå,
 tijt sielf medh ny häär far och så.

Samma tidh, läsare, eij glöm
 war så wttfärckadh Närreström 3710
 at man törskodh på båtnen gick,
 medh blåtta hender taga fick
 fiskar af allahanda slagh,
 them stadz fälket har till behagh.
 Sådana teckn rijken höte; 3715
 i Stocholm stodh herremöte,
 hielp af stenderna kungen will
 hafua liflenska kriget till.
 I then landagh fick sin dödz soot
 kunghen och till henne eij boot. 3720
 Från Stocholm sedan kung Carl far,
 then staden eij mehra seht har,
 på Nyköpingz slått han bårt doo,
 i Strengenes fick hans kråp roo.
 Efter honom till Swergis thron 3725
 kommer hertigh Gustaf, hans son.

Iagh will nu lyckta thetta wärck
 huadh långh tidh skrefuet ähr märck!
 Här medh farwäl Stocholm en stundh,
 hwad om tigh sagt glöm ingalundh, 3730
 och önskar iagh tu eij i särgh
 må falla såsom Troyenborgh,
 wtan stå så länge som Rom
 medh makt i flor, och rijkedom
 som Fenedigh stadh samblar stor. 3735
 O huru lyckesam hwar bor
 i Stocholm tå! Gudh hielp thår till,
 stadh och fälck iagh tigh befalla will!

Chrönikans innehåll.

Första boken.

- Vers.
- 1—14. Inledning.
- 15—42. Stockholms läge; försvars-åtgärder mot sjöröfvarne; uppkomsten af stadens namn.
- 43—78. Konungen valde der sitt säte; han bar förut titeln konung af Upsala samt hedrades såsom öfverkonung i Skandinavien.
- 79—112. Sveriges äldsta hufvudstad; Oden, konung i Phrygien, underkufvade de skandinaviska länderna och anlade Sigtuna; borgen liknade Trojas; der blomstrade handeln med främmande nationer.
- 113—140. Oden efterträddes af Frode; han uppbyggde Upsala och en af hans efterföljare Håtuna borg; Visby anlades af konung Visbur.
- 141—172. Namnet Agnefitts uppkomst.
- 173—202. Sigtuna förföll genom krigen, hvarefter handeln flyttades till Byrkö; dess hastiga tillväxt; derifrån erhöles alla köpstäderna sin lag, »byrkö-rätten».
- 203—262. Tull vid Stocksund; Ansgarii ankomst; en kyrka bygdes på Helgeandsholmen; striden mellan Olof den Helige och Olof Skotkonung.
- 263—282. Anledningen till namnet Kedjeskär.
- 283—326. Byrkö blef biskopssäte, men staden förstördes snart, hvarefter det flyttades till Sigtuna; hednatemplet i Upsala nedrefs; kristendomen utbreddes sig.
- 327—358. Sigtuna förstördes af sjöröfvarne; hufvudstaden anlades vid Stocksundet; Visby var den förnämsta stapelstaden vid Östersjön.

Andra boken.

- 359—386. Birger Jarl bygde fästen på Stockholmen emot sjöröfvarne.
- 387—422. Han tillät köpmän bygga på holmen; torg, gator och gränder utstakades; stadskyrkan erhöles namn af s. Nielas; stadsdelarna nedanför brinkarna bygdes på pålar.
- 423—476. Stadens sköldemärke; stadens broar underhöllos af sex städer i Upland; Birger bygde ett slott och hospital, det sednare benämndes Helgeandshus; dess ändamål; stadens gränser; s. Jacobs kyrka; sjukhus för spetelska.
- 477—526. Eremiternas kula; intogs af röfvarne, hvilka uppbrändes; Magdalenas kyrka bygdes på Södermalm; ett Johanniter-kloster anlades samt många gillen; s. Gertruds gille.

- Vers.
- 527—558. Gille för enkor och enklingar; namnet »Själagatan»; jungfru Marias brödraskap.
- 559—656. Byrkö-rätten öfverfördes till Danmark och Norge; Magnus Ladulås i strid mot Folkungarne; herredag i Stockholm; konungen anlade s. Claras kloster; riddareslag; konungens dotter Richissa blef abbedissa; han uppbygde ett bernhardinerkloster på Kedjeskär och begrofs der; hertig Erik Valdemarsson blef ock der begravnen; Birger Magnusson delade riket mellan sina söner; Torkil Knutsson.
- 657—686. Strid mellan konungen och hans bröder; deras begravnings-platser.
- 687—742. Johan Brunke; Magnus Eriksson minskade stadens privilegier; våldel härjade staden; konung Magni och drottning Blankas kröning; konungen upplät ett af stadens södra torn till plats för svartmunkar; ett under-görande krucifix gaf klostret namnet Helga Lösen.
- 743—772. Konung Erik tog stadens råd i sitt hägn; afdagatogs af modren; Visby ödelades; konung Magnus tillfångatogs.
- 773—804. Konung Albrekt handlade mot Sveriges lag; insatte tyskar i stadens råd; Helga Grafvens gille; norske konungen Håkan belägrade Stockholm; konung Magnus friköpte sig ur fångelset.
- 805—848. Tyske borgarne förtalade de svenske; herr Bo Jonsson dräpte riddaren Carl Nilsson i Gråmunkeholms kyrka.
- 849—916. Drottning Margareta tillfångatog konung Albrekt; tyskarne i Stockholm togo hans parti; understöddes af Hansestäderna; Fetaliebröderna; Hättebrödernas grymhet mot Stockholms borgare.
- 917—950. Biskop Nils i Linköping förbannade konungens anhängare i Stockholm; Nyköping och Vesterås uppbrändes; bönderne nedgjorde tyskarne vid Enköping; drottningen belägrade Stockholm; dagtingan.

Tredje boken.

- 951—978. Hansestädernas underhandlingar; hertigen af Mecklenburg undsatte tyskarne i Stockholm.
- 979—1032. Fred slöts; vilkoren rörande Stockholm; stor våldel; svartmunkeklostret uppbrann och äfven dess bibliotek; gråmunken Jacob Håkansson lät med bly beklåda klostrets tak.
- 1033—1060. Erkebiskopen tillsatte en skolmästare utan rådmännens samtycke; änyo våldel; rådhuset med alla stadens handlingar uppbrann.
- 1061—1090. Underverk skedde vid mäster Mathias graf i svartmunke-kyrkan (jfr v. 726—732); pesten härjade; Erik af Pomern konung; han utvidgade stadens handelsprivilegier; franciskaner-munkarne höllo kapitel i Stockholm.
- 1091—1142. Engelbrekt Engelbrektsson uppreste sig mot konungen; Hans Kröpelin afslöt stillestånd med honom; Stockholms belägring af Engelbrekt.

Vers.

- 1143—1186. Rikets råd gäfvö staden privilegier; Erik Puke halshöggs och begrofs i Vadstena kloster; marskens bröllop; Stockholms köpmän bygde ett kapell åt s. Erik i karmeliternes kyrka i Danzig.
- 1187—1238. Herredag i Stockholm; Christoffer af Baijern konung; mottogs med lustbarheter i Stockholm; en svartmunk öfvervann i tornering de danske riddarne.
- 1239—1290. Konungen stadfästade privilegierna; en tredjedel af staden uppbrann och kort derefter äfven s. Clara kloster; Karl Knutsson konung; han utvidgade privilegierna; utfärdade stadgar för köpmansgillet.
- 1291—1324. Erkebiskop Jöns i strid mot konung Karl; erkebiskopen intog Stockholm; Christiern konung; privilegier; hela staden led af vådeld.
- 1325—1354. Konungen utvidgade stadens handelsprivilegier; svartmunkekarne nödgades till konungen utlemna den skatt konung Karl gifvit dem i förvar; konungens öknamn.
- 1355—1426. Stridigheter mellan Christiern och Karl; borgmästaren Claus Rytting; biskop Ketil i Linköping anföll konung Christiern; Karl åter konung, men blef snart fördrifven af erkebiskopen.

Fjerde boken.

- 1427—1454. Erkebiskopen belägrade Stockholm; drog sig undan för konung Karl; Karls död; han begrofs i Gråmunkeholms kyrka.
- 1455—1492. Sten Sture riksföreståndare; slaget på Brunkeberg.
- 1493—1576. Sten Sture stadgade att stadens alla borgmästare och rådmän skulle vara infödde svenskar; gråmunkekarne mördade sin gardian; herr Sten Christiernsson ihjälslög en borgare; uppror i anledning deraf; Sten Sture lät en bildsnidare från Antwerpen förfärdiga s. Jörans staty.
- 1577—1610. Magdalene kyrka på Södermalm erhöi rätt att utdela aflat; ros-karlarna dödade en stor hval; s. Eriks banér; herr Stens kors-tåg till Finland.
- 1611—1668. Oenighet mellan Sten och Svante Sture; strid mot konung Hans af Danmark; han blef Sveriges konung.
- 1669—1689. Konungen höll gästabud, anförtrödde slottet åt en dansk man och återvände till Danmark.
- 1690—1730. Konungen och hans gemål kröntes i Upsala; klagomål mot konungen; herredag i Stockholm; onda rådslag mot herr Sten; biskop Conrad Rogge.
- 1731—1785. Konungen begaf sig till Danmark och qvarlemnade sin gemål på Stockholms slott; Sten Sture belägrade Stockholm; konung Hans vågade ej komma till undsättning; Stockholm och Åbo erhöi nya privilegier.
- 1786—1826. Herr Sten blef frigifven af herr Svante; begrofs i Mariefreds kloster; herr Svante riksföreståndare; stadfäster stadens privile-

Vers.

- gier; herredag i Stockholm; förbund med Hansestäderna; en borgare lät uppsätta trenne pelare på Södermalm till åminnelse af Christi gång till korsfästelsen.
- 1827—1874. Svartmunkarne förespådde Stockholms undergång; herredag; unge herr Sten riksföreståndare; Erik Trolles uppror; stadens privilegier.
- 1875—1912. Erkebiskop Gustaf Trolle i strid mot riksföreståndaren; slottet vid Stäket nedrefs.
- 1913—1960. Konung Christiern utverkade att erkebiskopens motståndare blefvo bannlyste; han belägrade Stockholm; slaget vid Brännkyrka.
- 1961—1970. Sten Stures nederlag; han begrofs i Gråmunkeholms kyrka.

Femte boken.

- 1971—2034. Herr Stens enka, fru Christina, försvarade Stockholm; danskarnes förräderi; Christiern konung; hans kröning; Stockholms blodbad.
- 2035—2050. Christiern Tyrann lät uppgräfvä herr Stens lik; fortsättning af blodbadet.
- 2051—2094. Gustaf Erikssons uppresning emot Christiern; danskarne insatte en sten i stadskyrkan, hvarpå Sverige framställes såsom »eh slipprig fisk»; Stockholms belägring.
- 2095—2168. Gustaf konung; han tillsatte borgmästare och rådmän; mäster Olof stadsskrifvare; catholicismen undanträngdes.
- 2169—2220. Mäster Olof predikade; Michel Längerbens gafs honom till biträde; två vederdöpare anlände från Holland; skomakare och skinnare predikade; bildstormare.
- 2221—2268. Konungen satte vederdöparne i tornen; mäster Olofs bröllop; prester, munkar och nunnor gifte sig.
- 2269—2306. Konungen lät halshugga två borgmästare, som fasthöllo vid katolska läran; erkebiskopen Jöns Svinefot landsförvistes; biskop Pers i Vesterås och prosten, mäster Knuts öden.
- 2307—2380. S. Jörans bildstod flyttades; riksdagen i Vesterås; Stockholms privilegier stadfastades; klostrens i Stockholm undergång; rektionen.
- 2381—2416. Johanniter- och svartmunkeklostren nedrefvos.
- 2417—2466. Helgeandshuset uppbygdes; slottet uppbrann; likaledes rikets handlingar; konungen gaf staden ökade privilegier; uppror i Vester-götland.

Sjette boken.

- 2467—2492. Svenska messan infördes i hufvudstaden; borgarne tillätos fira sina bröllop i Mariæ gillestuga.
- 2493—2520. Mäster Olofs broder, Lars, vigdes i Gråmunkeholms kyrka till erkebiskop; konungens bröllop; mäster Olof blef konungens

Vers.

- cancellär; Johan Nilsson, svartmunk från Skara, utnämndes till kyrkoherde i Stockholm.
- 2521—2542. Herredag i Örebro; Gråmunkeholms kloster förändrades till hospital; konungens stall uppfördes på Helgeandsholmen.
- 2543—2580. Stadga om hamnar; borgarne i Lübeck stämplade mot konungen.
- 2581—2606. Mäster Olof yppade stämplingarna för mäster Lars; Helgeandshusets inkomster; prins Eriks födelse.
- 2607—2641. Myntmästaren Anders Hansson m. fl. stämplade mot konungens lif; förräderiet upptäcktes och straffades.
- 2642—2674. Danmarks konung sökte konung Gustafs bistånd mot Lübeck; tecken på himmelen; kyrkoherden Johan fängslades; äfvenså mäster Olof och mäster Lars.
- 2675—2706. Konungens anklagelser mot dem.
- 2707—2746. Katholikerne fröjdades öfver deras olycka; mäster Olof återvann konungens nåd; Stockholms slottsbyggnad; bilderna i stadskyrkan uppräändes.
- 2747—2800. En hvalfisk stängde inloppet till Stockholm; Vaxholm uppbyggdes; hospitalet flyttades till Dannevik; våld i Stockholm och Åbo; mäster Olof och mäster Lars afled; mäster Olofs bref mot catholicismen.
- 2801—2830. Södermalm uppbrann; konungens plan att nedbryta stadskyrkan afvärdades af Olof skeppare.
- 2831—2856. Konung Gustafs död; han begrofs med sina gemåler i Upsala; Erik konung; privilegier; oenighet mellan konungen och hertig Johan.
- 2857—2904. Konung Eriks triumftåg — och Nils Stures.
- 2905—2934. Konungens bröllop; hans fångenskap.

Sjunde boken.

- 2935—2966. Konung Johan gaf staden nya privilegier; konungen och drottningen återinföra den katholska läran.
- 2967—2992. Lithurgien; våld användes mot lutheranerne.
- 2993—3038. Konung Johan anslog konungs-sakören till uppbyggande af kyrkor i hufvudstaden; s. Olofs sporrar och stormhatt.
- 3039—3076. Konung Johan förskönade kyrkor och andra byggnader i hufvudstaden.
- 3077—3106. Antonius Possevinus; Arnold Grothus erhöi af rådet det hus, som tillhört Mariæ Rosenkrans' gille.
- 3107—3164. En stadstjenares hustru födde 5 barn på en gång; herredag i Stockholm; hertig Sigismund valdes till thronföljare; drottningens begrafning; lutherska läran utbreddes ånyo; åskan slog ned i stadskyrkan.
- 3165—3200. Stadens kapellan, herr Märten, afsattes; lectorerne i klostret tillfångatogs; pesten härjade; nya privilegier.

Vers.

- 3201—3236. Konung Johan dog i Stockholm; Sigismund anlände till Stockholm; kyrkomötet i Upsala.
- 3237—3258. Oenighet mellan svenskar och polackar.
- 3259—3290. Lutheranerne sökte hindra de katholske att hålla begrafning i Gråmunkeholms kyrka; katolikerna önskade att en offentlig disputation emellan de olika bekännarne måtte hållas; mästare Erik Skeppare afstyrkte det.
- 3291—3328. Kröningen; Sigismund lofvade med ed att förstöra de katholska kyrkorna, men bröt sitt löfte; katolsk kyrka inrättades i Anders Ketts hus.
- 3329—3363. Fastlagens firande; drottning Anna och påfvens legat, Mala Spina, vårdade de fattiga.
- 3364—3404. Sigismund afreste till Polen; åsken slog ned i legatens skepp; skrock i anledning deraf.
- 3405—3438. Hertig Carl förde regeringen; konungen stadfästade och förökade stadens privilegier; hertigen aflägsnade de katholske presterne.
- 3439—3508. Ordvexling mellan Erik Skeppare och Anders Olsson; herredagar i Söderköping och Arboga.
- 3509—3536. Herredag i Stockholm; hertigens krigsrustningar mot finnarne; blodregn i Stockholm; hertigen intog Åbo slott; hertig Gustaf afled i Stockholm.
- 3537—3576. Konungen rustade sig till krig; halte mästare Jakobs bössa; »skink-tåget»; konungen anlände till Kalmar.
- 3577—3614. Stångebro slag; hertigen fördref konungens anhängare i Stockholm; nycklarna till stadsportarna fräntogos borgmästarne och förvarades på slottet.

Åttonde boken.

- 3615—3664. Herredag i Stockholm; konungen afsattes; hertig Carl uppsteg på thronen; hans strid med Sigismund; »än står kriget».
- 3665—3696. Herredag i Stockholm; hertig Valdemar Magnussons lik uppgräfdes i stadskyrkan.
- 3697—3726. Herredag i Stockholm; Hogenschild Bjelke afrättades; konung Carls krigståg till Lifland; Norrström uttorkades; konungen dog i Nyköping och efterträdtes af sin son Gustaf.
- 3727—3738. Slutord.

